

Volebný program Šaca 2030

Silná Šaca, miesto, kde sa dobre žije každej generácii.

Ľubomíra Borošová
kandidátka na starostku

Obsah

Vízia ... 2
Úvod ... 2
Strategické problémy ... 3
1. Postavenie mestskej časti Šaca v rámci mesta Košice ... 4
2. Doprava a bezpečnosť ... 5
3. Verejné osvetlenie ... 6
4. Nehnuteľný a hnuteľný majetok ... 7
5. Školstvo ... 8
6. Bezpečnosť ... 9
7. Šport ... 10
Kvalita života ... 11
8. Verejné priestory a čistota ... 12
9. Potok Ida a životné prostredie ... 13
10. Mládež ... 14
11. Seniori ... 15
12. Cintoríny ... 16
13. Kultúra a spoločenský život ... 17
Dlhodobý rozvoj ... 18
14. Rozvoj bývania ... 19
15. Energetika ... 20
16. Financie a hospodárenie ... 21
17. Komunikácia samosprávy ... 22
18. Záhradkárske lokality ... 23
19. Rozvoj Ľudvíkovho Dvora ... 24
Záver ... 25

Vízia

Chceme, aby sa Šaca v rokoch 2026 až 2030 rozvíjala ako bezpečná, dobre spravovaná a príjemná mestská časť pre všetky generácie. Každé rozhodnutie bude vychádzať z reálnych potrieb obyvateľov, jasných kompetencií a zodpovedného nakladania s verejnými peniazmi.

Program spája každodenné témy, ako sú cesty, osvetlenie, čistota a služby, s dlhodobou obnovou majetku, bývania a verejných priestorov. Pri každej oblasti pomenúva súčasný stav, cieľ, konkrétne kroky a prínos pre obyvateľov.

Zásady realizácie

Volebný program je dohodou medzi obyvateľmi a orgánmi samosprávy – starostom a zastupiteľstvom. Dohodu uzavrieme zverejnením dokumentu, jeho následným pripomienkovaním, zapracovaním pripomienok a schválením v zastupiteľstve.

- Najprv pripravíme kvalitné podklady, potom stanovíme poradie a financovanie.
- Pri významných projektoch zverejníme stav prípravy, náklady a ďalší krok.
- O dôležitých zmenách budeme hovoriť s obyvateľmi ešte pred rozhodnutím.
- Priebežne budeme kontrolovať výsledok, nie iba vykonanie aktivity.

Úvod

Vážení obyvatelia Šace,

predkladám vám program, ktorý vychádza z dlhodobo pomenovaných potrieb Šace a jej jednotlivých lokalít. Jeho cieľom je premeniť tieto potreby na postupné a kontrolovateľné kroky v období rokov 2026 až 2030.

Šaca potrebuje riešiť investičný dlh, stav verejného majetku, bezpečnosť dopravy, kvalitu verejných priestorov aj dostupnosť aktivít pre deti, mladých a seniorov. Zároveň musí trvať na jasnom rozdelení kompetencií a primeranom financovaní zo strany mesta Košice.

Buzinku v programe nevnímam ako oddelenú kapitolu, pretože je urbanisticky a funkčne súčasťou Šace. Jej konkrétne témy sú zaradené do majetku, verejných priestorov, životného prostredia a bývania. Ľudvíkov Dvor má vzhľadom na svoju polohu a charakter samostatnú rozvojovú kapitolu.

Tento program je otvorený dokument. Konkrétne projekty sa budú spresňovať podľa technických podkladov, možností rozpočtu, vlastníckych vzťahov a dohody s mestom Košice. Základné priority a spôsob práce však musia zostať stabilné a verejne kontrolovateľné.

PRIORITA I

Strategické problémy

Najskôr potrebujeme jasné kompetencie, bezpečnú infraštruktúru a funkčné verejné služby.

Kapitoly

1. Postavenie mestskej časti Šaca v rámci mesta Košice
2. Doprava a bezpečnosť
3. Verejné osvetlenie
4. Nehnuteľný a hnuteľný majetok
5. Školstvo
6. Bezpečnosť
7. Šport

PRIORITA I

1. Postavenie mestskej časti Šaca v rámci mesta Košice

Súčasný stav

Rozdelenie kompetencií medzi mestom Košice a mestskou časťou nie je pri viacerých službách dostatočne zrozumiteľné. Nejasná zodpovednosť a chýbajúci stabilný finančný rámec sťažujú plánovanie, porovnávanie výkonu aj dlhodobú obnovu majetku a služieb.

Naším cieľom je

Presne určiť zodpovednosť, financovanie a spôsob hodnotenia každej kompetencie, aby Šaca mohla poskytovať služby predvídateľne a v primeranej kvalite.

Čo urobíme

- budeme presadzovať presné nastavenie výkonu každej kompetencie vrátane zodpovednosti, minimálneho rozsahu služby a finančného rámca.
- navrhneme jednotné metodické riadenie kompetencií vo všetkých mestských častiach Košíc.
- budeme presadzovať pravidelné porovnávanie jednotiek výkonu medzi mestskými časťami s cieľom zvyšovať kvalitu a rýchlosť služieb.
- každoročne otvoríme rokovanie o minimálnej výške prostriedkov potrebných na prenesené a originálne kompetencie.
- vytvoríme aktuálnu databázu nehnuteľného majetku mestskej časti s plánom opráv, prevádzkových nákladov a využitia.
- zavedieme elektronické podania a zachováme dostupnú osobnú pomoc pre obyvateľov, ktorí digitálne služby nevedia alebo nemôžu používať.
- budeme presadzovať návrat územného plánovania v katastrálnych územiach Šaca a Železiarne do kompetencie mestskej časti pri metodickej podpore mesta.
- budeme rokovať o návrate zriaďovateľskej pôsobnosti základnej a materskej školy spolu s úplným a stabilným financovaním.

Čo tým obyvatelia získajú

- zrozumiteľnejšie služby a jasné miesto, na ktoré sa možno obrátiť.
- lepšie plánovanie investícií a údržby.
- porovnateľnú kvalitu služieb v rámci celých Košíc.
- silnejší hlas Šace pri rozhodovaní o jej území a školách.

2. Doprava a bezpečnosť

Súčasný stav

Viaceré miestne komunikácie a chodníky sú poškodené alebo chýbajú. Sídlisková časť potrebuje lepšie parkovanie a obyvatelia upozorňujú na nebezpečné miesta pri škole, materskej škole, Medúliku a na neprehľadné križovatky.

Naším cieľom je

Vytvoriť bezpečnú a zrozumiteľnú dopravnú sieť, v ktorej sa chodci, cyklisti aj vodiči pohybujú bez zbytočného rizika.

Čo urobíme

- spracujeme pasport ciest a chodníkov a zverejníme poradie ich opráv podľa technického stavu a bezpečnostného rizika.
- budeme pripravovať obnovu poškodených úsekov a dopĺňanie chýbajúcich chodníkov vrátane bezbariérových úprav.
- pripravíme riešenia parkovania v sídliskovej časti bez neprimeraného úbytku zelene.
- zlepšíme bezpečnosť pri základnej škole, materskej škole a Medúliku pomocou úprav priechodov, značenia a organizácie dopravy.
- navrhneme režim krátkodobého vysadenia a vyzdvihnutia detí typu Kiss and Ride pri školských zariadeniach.
- budeme riešiť dlhodobé státie vozidiel na komunikáciách a v rozhľadových poliach križovatiek.
- na neprehľadných miestach preveríme dopravné zrkadlá, úpravu zelene a ďalšie opatrenia zlepšujúce rozhľad.
- na uliciach s prekračovaním rýchlosti použijeme primerané prvky upokojenia dopravy na základe odborného posúdenia.

Čo tým obyvatelia získajú

- bezpečnejšiu cestu detí do školy.
- menej kolíznych miest a lepší rozhľad.
- postupnú obnovu ciest a chodníkov podľa jasných pravidiel.
- praktickejšie parkovanie a pokojnejšiu dopravu v obytných uliciach.

3. Verejné osvetlenie

Súčasný stav

Mestská časť eviduje 619 svetelných bodov. Značná časť stožiarov, svietidiel, rozvádzačov a kabeláže je technicky zastaraná; na niektorých uliciach je svetlo nerovnomerné a systém nemá dostatočnú reguláciu počas noci.

Naším cieľom je

Zabezpečiť rovnomerné, úsporné a spoľahlivé osvetlenie ulíc, priechodov, zastávok a rizikových miest v celej Šaci.

Čo urobíme

- pripravíme technický audit všetkých 619 svetelných bodov vrátane stožiarov, rozvádzačov a káblových trás.
- vypracujeme etapový projekt komplexnej obnovy verejného osvetlenia.
- zastarané svietidlá budeme nahrádzať úspornou LED technológiou s vhodnou optikou.
- pri každej etape preveríme rovnomernosť osvetlenia, aby nevznikali presvetlené miesta pod lampami a tmavé úseky medzi nimi.
- zavedieme nočnú reguláciu intenzity pri zachovaní bezpečnosti pohybu.
- prednostne zlepšíme osvetlenie priechodov pre chodcov, zastávok MHD, škôl, cintorínov a rizikových verejných priestorov.
- zavedieme prehľadnú evidenciu porúch a kontrolu času ich odstránenia.

Čo tým obyvatelia získajú

- bezpečnejšie ulice a priechody.
- rovnomernejšie svetlo bez tmavých úsekov.
- nižšiu spotrebu energie a náklady na údržbu.
- rýchlejšie odstraňovanie porúch.

4. Nehnuteľný a hnuteľný majetok

Súčasný stav

Majetok mestskej časti potrebuje systematickejšiu správu a dlhodobý plán obnovy. Opravy si vyžadujú Kultúrne stredisko, Dom služieb, domy smútku, bývalá pekáreň, šatne v športovom areáli, Spoločenský dom, budova drobnochovateľov, aj Zichyovský kaštieľ v Buzinke; slabá je aj údržba budovy materskej školy (zriaďovateľom je od roku 2026 mesto Košice).

Naším cieľom je

Spravovať obecný majetok hospodárne, zastaviť jeho chátranie a dať nevyužitým objektom jasnú verejnú funkciu.

Čo urobíme

- dokončíme databázu budov, pozemkov a významného hnuteľného majetku vrátane technického stavu a prevádzkových nákladov.
- pre každý objekt pripravíme plán pravidelnej údržby a poradie nevyhnutných investícií.
- spracujeme realistické varianty obnovy Kultúrneho strediska, a využitia bývalej pekárne.
- pripravíme obnovu šatní v športovom areáli a preveríme využitie ďalších nehnuteľností v areáli.
- budeme riešiť technický stav Domu služieb, domov smútku a budovy drobnochovateľov,
- pre Zichyovský kaštieľ v Buzinke pripravíme postup ochrany a využitia zodpovedajúci jeho historickej hodnote a vlastníckym možnostiam.
- napriek zmene zriaďovateľa, budeme nápomocní pri obnove budovy materskej školy
- každoročne zverejníme stručnú správu o stave majetku, vykonaných opravách a najbližších prioritách.

Čo tým obyvatelia získajú

- bezpečnejšie a funkčnejšie verejné budovy.
- menej havarijných opráv a lepšiu kontrolu nákladov.
- nové využitie dnes zanedbaných priestorov.
- ochranu hodnotných objektov v Šaci a Buzinke.

5. Školstvo – kompetencia mesta Košice

Súčasný stav

Zriaďovateľom základnej a materskej školy je v súčasnosti mesto Košice. Budovy, strechy, technické zariadenia a vnútorné vybavenie potrebujú postupnú obnovu; školské areály a športoviská nie sú využité naplno a chýbajú bezpečné dopravné riešenia.

Naším cieľom je

Vytvoriť kvalitné, bezpečné a podnetné prostredie pre deti, pedagógov aj rodičov a zlepšiť spoluprácu medzi mestom, školami a mestskou časťou.

Čo urobíme

- budeme s mestom presadzovať viacročný plán obnovy budov, striech a technických zariadení škôl.
- podporíme postupnú modernizáciu tried, spoločných priestorov a vnútorného vybavenia.
- pripravíme lepšie využitie školských dvorov a športovísk na vyučovanie aj mimoškolské aktivity.
- doplníme primeraný kamerový dohľad pri vstupoch a v areáloch s dôrazom na ochranu súkromia.
- navrhneme bezpečné priechody, chodníky a režim Kiss and Ride pri školských zariadeniach.
- budeme pripravovať bezpečné pešie a cyklistické trasy zo všetkých častí Šace k školám.
- vytvoríme pravidelný pracovný formát vedení škôl, rodičov, mesta a mestskej časti na riešenie prevádzkových problémov.
- preveríme, či je efektívnejšie, ak je zriaďovateľom mesto Košice a následne prijmeme opatrenia

Čo tým obyvatelia získajú

- bezpečnejšie príchody do školy.
- lepšie podmienky na učenie a pohyb.
- rýchlejšie riešenie prevádzkových problémov.
- školské areály využiteľné aj pre komunitu.

6. Bezpečnosť

Súčasný stav

Časť existujúcich kamier neposkytuje záznam v kvalite potrebnej pri objasňovaní priestupkov a niektoré lokality nie sú pokryté. Obyvatelia zároveň vnímajú slabšiu prítomnosť hliadok najmä večer a počas víkendov.

Naším cieľom je

Zvýšiť bezpečnosť vo verejnom priestore kombináciou prevencie, kvalitného osvetlenia, účinného kamerového systému a pravidelnej spolupráce s mestskou políciou.

Čo urobíme

- vykonáme technický audit existujúcich kamier, prenosu, archivácie a reálnej použiteľnosti záznamov.
- nevyhovujúce kamery budeme postupne nahrádzať zariadeniami s parametrami potrebnými na objasňovanie udalostí.
- rozšírenie kamerového systému zameriame na opakovane problémové a frekventované lokality.
- budeme koordinovať osvetlenie, orez zelene a umiestnenie kamier tak, aby sa vzájomne dopĺňali.
- s mestskou políciou dohodneme pravidelnejšie večerné a víkendové hliadky podľa evidovaných podnetov.
- posilníme dohľad pri školách, zastávkach, športoviskách, cintorínoch a verejných podujatiach.
- zavedieme pravidelné vyhodnocovanie bezpečnostných podnetov a prijatých opatrení.

Čo tým obyvatelia získajú

- vyššiu šancu objasniť priestupky a vandalizmus.
- viditeľnejšiu prítomnosť hliadok v citlivých časoch.
- bezpečnejšie verejné priestory.
- opatrenia zamerané na miesta, kde sa problémy skutočne opakujú.

7. Šport

Súčasný stav

Šport má v Šaci dlhoročnú tradíciu. Máme majetkovo vysporiadaný takmer celý športový areál. Potrebujeme to dokončiť a využiť jeho potenciál naplno. Budova šatní a klubových priestorov chátra, plochy pre plážový volejbal a futbalový tréning potrebujú obnovu, chýba multifunkčná hala a podpora športových klubov nie je dostatočne koordinovaná.

Naším cieľom je

Obnoviť športový areál a vytvoriť podmienky na pravidelný šport detí, mládeže, dospelých aj seniorov.

Čo urobíme

- pripravíme celkovú koncepciu športového areálu s etapami obnovy a jasným prevádzkovým modelom.
- začneme prípravu rekonštrukcie budovy šatní a klubových priestorov.
- obnovíme zanedbané tréningové plochy pre futbal a plážový volejbal.
- preveríme uskutočniteľnosť multifunkčnej športovej haly vrátane nárokov na prevádzku.
- prepojíme športoviská bezpečnými pešími a cyklistickými trasami.
- nastavíme transparentné pravidlá podpory miestnych športových klubov a práce s mládežou.
- budeme dôsledne riešiť čistotu, osvetlenie a bezpečnosť v celom areáli.

Čo tým obyvatelia získajú

- lepšie podmienky pre miestne kluby.
- viac dostupných možností pravidelného pohybu.
- bezpečnejší a udržiavaný športový areál.
- zmysluplné využitie zanedbaných budov a plôch.

PRIORITA II

Kvalita života

Každodennú skúsenosť so Šacou určujú verejné priestory, čistota, komunita a dostupné služby pre všetky generácie.

Kapitoly

8. Verejné priestory a čistota

9. Potok Ida a životné prostredie

10. Mládež

11. Seniori

12. Cintoríny

13. Kultúra a spoločenský život

8. Verejné priestory a čistota

Súčasný stav

Parky, lavičky, koše, orientačný systém a ďalší mestský mobiliár sa obnovujú bez jednotnej koncepcie a viaceré sú v nevyhovujúcom technickom stave. Údržbe zelene chýba plán, osobitnú pozornosť potrebujú gaštanová alej pri kaštieli v Buzinke, územie so Šačianskym tisom, chýbajú detské ihriská v dedinských častiach, potrebujeme obnovu Medúlika a doplnenie detských prvkov v dedinskej časti. Na niektorých miestach sa objavujú nelegálne skládky.

Naším cieľom je

Vytvárať udržiavané, čisté, bezpečné a funkčné verejné priestory s jednotným mobiliárom a kvalitnou zeleňou. Zaviesť jednoduché nahlasovanie problémov a rýchlo ich riešiť.

Čo urobíme

- spracujeme plán obnovy parkov, ihrísk a oddychových plôch podľa využívania a technického stavu.
- zavedieme jednotný štandard lavičiek, košov, stojanov na bicykle, informačných prvkov a ďalšieho mestského mobiliára.
- zverejníme plán letnej a zimnej údržby, rezu stromov, odstraňovania inváznych druhov a novej výsadby.
- pripravíme odbornú obnovu gaštanovej aleje v parku Zichyovského kaštieľa v Buzinke.
- budeme hľadať dohodu s vlastníkmi a dotknutými orgánmi o ochrane a bezpečnom sprístupnení územia so Šačianskym tisom.
- doplníme primerané detské herné prvky v dedinských častiach Šace.
- dokončíme chýbajúce projektované časti detského parku Medúlik a nastavíme pravidelnú údržbu.
- pri úpravách budeme zapájať obyvateľov konkrétnej lokality ešte pred konečným návrhom.

Čo tým obyvatelia získajú

- viac príjemných miest na oddych a stretávanie.
- jednotnejší a kvalitnejší mestský mobiliár.
- predvídateľnú starostlivosť o zeleň.
- lepšiu ochranu prírodných a historických hodnôt Šace a Buzinky.

9. Potok Ida a životné prostredie

Súčasný stav

Potok Ida má potenciál stať sa dostupnou oddychovou a prírodnou osou Šace, dnes však tento potenciál nie je využitý. Chýbajú systematické projekty zadržiavania dažďovej vody a projekt zelenej strechy na budove miestneho úradu nenaplnil očakávané environmentálne ani ekonomické prínosy.

Naším cieľom je

Chrániť prírodné prostredie, zadržiavať vodu v území a citlivo sprístupniť okolie Potoka Ida na oddych a environmentálne vzdelávanie.

Čo urobíme

- pripravíme koncepciu úprav okolia Potoka Ida s rešpektovaním vodného režimu, biotopov a protipovodňových požiadaviek.
- budeme rozvíjať bezpečné pešie a náučné trasy bez neprimeraných zásahov do brehov a zelene.
- zlepšíme pravidelnú kontrolu čistoty vodného toku a nahlasovanie znečistenia.
- zavedeme projekty zadržiavania dažďovej vody pri verejných budovách a na vhodných verejných plochách.
- pri obnove ulíc budeme preverovať priepustné povrchy, dažďové záhrady a vsakovacie opatrenia.
- podporíme výsadbu domácich druhov drevín a postupné odstraňovanie inváznych rastlín.
- prepojíme environmentálne aktivity so školami, dobrovoľníkmi a komunitnými podujatiami.

Čo tým obyvatelia získajú

- kvalitnejšie prírodné zázemie na oddych.
- čistejšie okolie Potoka Ida.
- lepšie hospodárenie s dažďovou vodou.
- zodpovednejšie využívanie peňazí pri ekologických projektoch.

10. Mládež

Súčasný stav

Tínedžerom a mladým dospelým chýba dostupný klubový priestor, pravidelný program a vybavenie na rozvoj zručností. Mladí ľudia potrebujú bezpečné miesto, kde môžu tráviť čas bez povinnosti niečo kupovať a zároveň sa zapájať do športu, tvorby a komunity.

Naším cieľom je

Vytvoriť bezpečný mládežnícky klub a pravidelnú ponuku aktivít, ktorú budú mladí ľudia spoluvytvárať.

Čo urobíme

- vyberieme vhodný priestor pre mládežnícky klub a pripravíme udržateľný model jeho prevádzky.
- zariadime oddychovú, študijnú a tvorivú zónu s internetom, základnou technikou a spoločenskými hrami.
- zavedieme jasné pravidlá bezpečného používania klubu.
- vytvoríme program športových, hudobných, digitálnych, remeselných a vzdelávacích aktivít podľa záujmu mladých.
- zapojíme mladých do prípravy podujatí a úprav verejných priestorov.
- každoročne vyhodnotíme návštevnosť a program upravíme podľa spätnej väzby.

Čo tým obyvatelia získajú

- bezpečné miesto na stretávanie bez komerčnej podmienky.
- viac pravidelných aktivít a možností rozvoja.
- legálny priestor na tvorivosť.
- väčšie zapojenie mladých do života Šace.

11. Seniori

Súčasný stav

V Šaci funguje Denné centrum seniorov. Prístup nie je bezbariérový, čo môže byť problém pre niektorých ľudí. Seniori potrebujú lepšiu bezbariérovosť, dostupné sociálne poradenstvo, prípadne pomoc pri vybavovaní úradných vecí. Šaca má potenciál rozvíjať aj ďalšie sociálne služby. Máme aj starší dokument, kde sú definované potrebné sociálne služby, mali by sme sa k nemu vrátiť a dohodnúť s mestom Košice prenos časti sociálnych kompetencií.

Naším cieľom je

Umožniť seniorom žiť aktívne, bezpečne a čo najdlhšie samostatne v prostredí, ktoré poznajú.

Čo urobíme

- spracujeme zoznam bariér vo verejných budovách, na chodníkoch a zastávkach a určíme poradie ich odstraňovania.
- zabezpečíme pravidelné sociálne a základné právne poradenstvo v dostupnej forme.
- ponúkneme pomoc s elektronickými podaniami a orientáciou v digitálnych službách.
- podporíme pohybové, kultúrne, vzdelávacie a komunitné aktivity pre seniorov.
- rozvinieme dobrovoľnícke a medzigeneračné programy so školami a mladými ľuďmi.
- budeme pravidelne zisťovať potreby osamelo žijúcich a menej mobilných seniorov.

Čo tým obyvatelia získajú

- dostupnejšie poradenstvo a pomoc.
- menej bariér pri pohybe.
- viac príležitostí na aktívny život.
- silnejšie susedské a medzigeneračné vzťahy.

12. Cintoríny

Súčasný stav

Cintoríny a domy smútku dlhodobo potrebujú investície. Dom smútku na Šemšianskej ulici vyžaduje modernizáciu, údržba chodníkov a zelene nie je dostatočná a nočné osvetlenie potrebuje účelnejšiu reguláciu.

Naším cieľom je

Zabezpečiť dôstojné, bezpečné a udržiavané pietne miesta s funkčným zázemím a bezbariérovým prístupom.

Čo urobíme

- vykonáme technickú prehliadku domov smútku a zostavíme plán neodkladných opráv.
- pripravíme modernizáciu domu smútku na Šemšianskej ulici vrátane technických zariadení budovy.
- obnovíme poškodené chodníky a zlepšíme bezbariérový pohyb v areáloch.
- zavedieme pravidelný plán starostlivosti o zeleň, stromy a spoločné plochy.
- nastavíme primeranú reguláciu osvetlenia počas noci s ohľadom na bezpečnosť a spotrebu.
- doplníme jednotný a dôstojný mobiliár, orientačné prvky a odpadkové koše.
- zverejníme zrozumiteľné informácie o správe pohrebísk a nahlasovaní porúch.

Čo tým obyvatelia získajú

- dôstojnejšie podmienky pre rozlúčky.
- bezpečnejšie a prístupnejšie chodníky.
- udržiavanú zeleň a čistejšie areály.
- účelnejšie osvetlenie a lepšiu orientáciu.

13. Kultúra a spoločenský život

Súčasný stav

Šaci chýba moderná spoločenská sála s variabilným usporiadaním a potrebným zázemím. Kinosála má pevné sedenie a šikmé hľadisko, ponuka podujatí pre rodiny je obmedzená, chýba letné kino aj každoročný Deň Šace a spolupráca spolkov nie je koordinovaná.

Naším cieľom je

Vytvoriť dostupný kultúrny program počas celého roka a priestory, ktoré sa dajú prispôsobiť rôznym komunitným podujatiam.

Čo urobíme

- pripravíme varianty modernej spoločenskej sály s flexibilným sedením, pódiom a prevádzkovým zázemím.
- zlepšíme technické vybavenie existujúcich kultúrnych priestorov podľa reálneho spôsobu využitia.
- zavedieme každoročný Deň Šace ako hlavné komunitné podujatie mestskej časti.
- zavedieme letné kino na vhodnom a bezpečnom mieste.
- rozšírime ponuku podujatí pre rodiny, deti, mladých aj seniorov.
- vytvoríme spoločný kalendár kultúrnych, školských, športových a spolkových aktivít.
- nastavíme pravidelné koordinačné stretnutia občianskych združení, spolkov a miestnych inštitúcií.
- pri prideľovaní podpory budeme používať vopred zverejnené a rovnaké pravidlá.

Čo tým obyvatelia získajú

- viac kvalitných podujatí počas roka.
- hlavné spoločné podujatie Deň Šace.
- lepšie využitie kultúrnych priestorov.
- jednoduchšie plánovanie a spoluprácu miestnych organizácií.

PRIORITA III

Dlhodobý rozvoj

Rozvoj musí byť finančne zodpovedný, energeticky úsporný, otvorene komunikovaný a koordinovaný s infraštruktúrou.

Kapitoly

14. Rozvoj bývania

15. Energetika

16. Financie a hospodárenie

17. Komunikácia samosprávy

18. Záhradkárske lokality

19. Rozvoj Ľudvíkovho Dvora

14. Rozvoj bývania

Súčasný stav

Šaca nemá dostatok novovytvorených lokalít na rozvoj výstavby domov a bytov. Mladí ľudia tak zo Šace odchádzajú. Dôležitým územím je Námestie oceliarov, kde v minulosti existoval plán výstavby bytových domov. Problémová je kvalita bývania na Námestí oceliarov. Zastavil sa rozvoj lokalít Porvázky, Za Kaštieľom, Pod Stavencom a Nemessányiho ulica.

Naším cieľom je

Umožniť primeraný rozvoj bývania bez zhoršenia dopravy, zelene a dostupnosti verejných služieb.

Čo urobíme

- budeme pracovať na doplnení územného plánu o nové rozvojové lokality
- pri zámere na mieste bývalej jedálne na Námestí oceliarov budeme presadzovať kvalitný verejný priestor, primerané parkovanie a služby v parteri.
- s mestom Košice otvoríme plán opráv a správy domov v jeho vlastníctve na Námestí oceliarov.
- pre lokality Porvázky, Za Kaštieľom, Pod Stavencom a Nemessányiho ulicu budeme presadzovať dostavbu potrebnej infraštruktúry
- ochránime dôležité plochy zelene, pešie prepojenia a prirodzené odtokové pomery.
- budeme požadovať bezpečné napojenie nových ulíc na existujúcu dopravnú sieť.
- zverejníme podstatné informácie o veľkých zámeroch včas a pred rozhodnutím zorganizujeme verejné prerokovanie.

Čo tým obyvatelia získajú

- nové možnosti na prípravu výstavby domov a bytov zahrnuté v územnom pláne
- lepšiu ochranu verejného priestoru a zelene.
- transparentnejšie rozhodovanie o výstavbe.
- kvalitnejšie podmienky v existujúcich mestských domoch.

15. Energetika

Súčasný stav

Verejné budovy a technické zariadenia potrebujú presnejší energetický manažment. Bez merania spotreby, plánovanej obnovy a moderného riadenia rastú prevádzkové náklady a samospráva ťažšie posudzuje prínos investícií.

Naším cieľom je

Znižovať spotrebu energie a prevádzkové náklady verejných budov na základe meraní a technicky odôvodnených investícií.

Čo urobíme

- zavedieme pravidelný zber a vyhodnocovanie spotreby elektriny, tepla, plynu a vody vo verejných budovách.
- pre najnáročnejšie objekty pripravíme energetické audity a poradie opatrení podľa návratnosti a technického stavu.
- budeme obnovovať osvetlenie, vykurovanie, reguláciu a ďalšie technické zariadenia budov.
- pri vhodných budovách preveríme možnosti využitie fotovoltických zariadení s ohľadom na statiku, spotrebu a reálnu ekonomiku prevádzky.
- zlepšíme meranie a zónovú reguláciu, aby sa energia nespotrebúvala v nevyužívaných priestoroch.
- pri rekonštrukciách budeme riešiť obálku budovy, tienenie, vetranie a letné prehrievanie ako jeden celok.
- zavedieme pravidelné vyhodnotenie skutočných úspor po každej významnej energetickej investícii.
- úspory z prevádzky budeme prednostne vracať do ďalšej obnovy majetku a verejných služieb.

Čo tým obyvatelia získajú

- nižšie a predvídateľnejšie prevádzkové náklady.
- príjemnejšie vnútorné prostredie verejných budov.
- investície založené na meraní a overiteľnom prínose.
- menej porúch zastaraných technických zariadení.

16. Financie a hospodárenie

Súčasný stav

Rozpočet musí pokrývať každodennú prevádzku aj rastúci investičný dlh. Bez viacročného plánovania, kontroly prevádzkových nákladov a zrozumiteľného zverejňovania výsledkov sa priority menia ťažšie na dokončené projekty.

Naším cieľom je

Hospodáriť transparentne, plánovať investície na viac rokov a smerovať peniaze najprv do opatrení s najväčším prínosom pre obyvateľov.

Čo urobíme

- prepojíme ročný rozpočet s viacročným zoznamom investičných a údržbových priorít.
- pri každom väčšom projekte zverejníme cieľ, predpokladané náklady, prevádzkové dôsledky a stav prípravy.
- zavedieme pravidelné porovnávanie plánovaných a skutočných nákladov.
- budeme vyhodnocovať prevádzkové výdavky budov, vozidiel, osvetlenia a verejných priestorov.
- vytvoríme finančnú rezervu na neodkladné opravy a mimoriadne udalosti v možnostiach rozpočtu.
- pri objednávaní prác budeme presadzovať primeranú súťaž, kontrolu kvality a preberanie podľa skutočne vykonaného rozsahu.
- polročne zverejníme jednoduchý prehľad plnenia hlavných investícií a údržby.
- pred novým záväzkom posúdime aj budúce náklady na energiu, servis, personál a obnovu.

Čo tým obyvatelia získajú

- lepší prehľad o použití verejných peňazí.
- menej nedokončených alebo zle pripravených projektov.
- včasnejšiu údržbu namiesto drahých havarijných opráv.
- stabilnejšie financovanie priorít počas celého obdobia.

17. Komunikácia samosprávy

Súčasný stav

Obyvatelia nemajú vždy včasné a ucelené informácie o pripravovaných aktivitách a investíciách. Chýbajú pravidelné participatívne stretnutia, odborné komisie neplnia svoj potenciál a neexistuje moderný systém, v ktorom možno podnet podať a sledovať jeho vybavenie.

Naším cieľom je

Komunikovať včas, zrozumiteľne a overiteľne a dať obyvateľom reálnu možnosť zapojiť sa pred prijatím dôležitých rozhodnutí.

Čo urobíme

- zverejníme prehľad pripravovaných investícií, ich stavu, termínov a zodpovednosti v zrozumiteľnej forme.
- zavedieme pravidelné verejné a tematické stretnutia v jednotlivých lokalitách Šace.
- obnovíme aktívnu činnosť odborných komisií miestneho zastupiteľstva a zverejníme ich základné výstupy.
- spustíme online systém na podávanie a sledovanie podnetov s termínom, stavom a anonymizovaným výsledkom.
- zabezpečíme priame prenosy z rokovaní miestneho zastupiteľstva a dostupný archív záznamov.
- pri významných zámeroch zverejníme podklady ešte pred rokovaním a vysvetlíme možné dôsledky.
- zjednotíme dôležité oznamy na webe, sociálnych sieťach, výveskách a v tlačených materiáloch.
- budeme pravidelne zverejňovať odpovede na najčastejšie otázky obyvateľov.

Čo tým obyvatelia získajú

- včasnejšie informácie o zmenách a investíciách.
- možnosť sledovať vybavenie vlastného podnetu.
- verejnú kontrolu rokovaní zastupiteľstva.
- viac príležitostí ovplyvniť rozhodnutia pred ich schválením.

18. Záhradkárske lokality

Súčasný stav

Záhradkárske lokality sú dôležitou súčasťou rekreačného, pestovateľského a komunitného zázemia Šace. Viaceré prístupové cesty, odvodnenie, nakladanie s odpadom, orientácia v území a bezpečnosť však nemajú jednotné riešenie. Každé opatrenie musí rešpektovať vlastnícke vzťahy, charakter záhrad a reálne možnosti technickej infraštruktúry.

Naším cieľom je

Zlepšiť dostupnosť, poriadok a bezpečnosť záhradkárskych lokalít pri zachovaní ich rekreačného, pestovateľského a prírodného charakteru.

Čo urobíme

- zmapujeme záhradkárske lokality, prístupové trasy, vlastnícke vzťahy na prístupových trasách, technický stav a najčastejšie podnety užívateľov.
- s vlastníkmi, správcami a záhradkárskymi združeniami určíme priority údržby ciest, odvodnenia, priepustov a vstupov do lokalít.
- pripravíme zrozumiteľné označenie lokalít a orientačný systém, ktorý uľahčí prístup obyvateľom, záchranným zložkám aj službám.
- nastavíme pravidelné informovanie o zbere zeleného a objemného odpadu a preveríme vhodné zberné miesta tam, kde to priestorové a vlastnícke podmienky umožnia.
- posilníme prevenciu nelegálnych skládok, pravidelnú kontrolu problémových miest a rýchle odstraňovanie zisteného odpadu.
- preveríme bezpečnosť vstupov a rizikových úsekov vrátane možnosti primeraného osvetlenia s ohľadom na prírodné prostredie a vlastnícke vzťahy.
- budeme koordinovať prejazdnosť pre hasičskú a záchrannú techniku, údržbu porastov pri cestách a opatrenia na zníženie požiarneho rizika.
- zavedieme pravidelný dialóg so záhradkármi a verejný prehľad dohodnutých úloh, ich zodpovednosti a stavu plnenia.

Čo tým obyvatelia získajú

- bezpečnejší a spoľahlivejší prístup k záhradám.
- čistejšie lokality a zrozumiteľnejší systém nakladania s odpadom.
- lepšiu orientáciu a dostupnosť pre záchranné zložky.
- zachovanie pokojného a prírodného charakteru záhradkárskych území.

19. Rozvoj Ľudvíkovho Dvora

Súčasný stav

Ľudvíkov Dvor je priestorovo oddelená obytná lokalita so špecifickými potrebami. Chýba ucelená koncepcia, ktorá by súčasne riešila dopravu, pešie a cyklistické spojenie, miestne komunikácie, technické siete, osvetlenie, verejné priestory, občiansku vybavenosť a ďalší rozvoj bývania.

Naším cieľom je

Rozvíjať Ľudvíkov Dvor ako plnohodnotnú a bezpečnú obytnú lokalitu pri zachovaní jeho pokojného a nízkopodlažného charakteru.

Čo urobíme

- zabezpečíme 1x ročne zasadnutie zastupiteľstva priamo na Ľudvíkovom Dvore s cieľom priamo získavať podnety od občanov a kontrolovať ich plnenie
- budeme riešiť bezpečnosť prístupov k zastávkam MHD s mestom Košice a Národnou diaľničnou spoločnosťou
- pripravíme bezpečné pešie a cyklistické prepojenie so Šacou.
- zostavíme plán opráv miestnych komunikácií, chodníkov, odvodnenia a bezbariérových úprav.
- zmodernizujeme verejné osvetlenie a doplníme ho na nedostatočne osvetlených miestach.
- preveríme kapacitu vodovodu, kanalizácie, elektrických a ďalších sietí pred povoľovaním väčšieho rozvoja bývania.
- doplníme malé komunitné a oddychové miesto s detskými prvkami, lavičky, koše a ďalší jednotný mestský mobiliár.
- zlepšíme pravidelnú údržbu zelene, čistotu a dohľad nad nelegálnymi skládkami.
- budeme sledovať dopady veľkých dopravných a priemyselných zámerov na hluk, prašnosť a bezpečnosť lokality.

Čo tým obyvatelia získajú

- bezpečnejšie spojenie so Šacou a bezpečný prístup k zastávkam MHD
- lepšie cesty, osvetlenie a verejné priestory.
- rozvoj bývania až spolu s potrebnými sieťami a službami.
- zachovanie pokojného charakteru lokality a pravidelný dialóg so samosprávou.

Záver

Šaca potrebuje stabilný smer, dobre pripravené projekty a samosprávu, ktorá pravidelne vysvetľuje svoje rozhodnutia. Tento program preto nespája úspech s jedným veľkým sľubom. Stavia na postupnej obnove infraštruktúry, kvalitnej správe majetku, bezpečnosti, dostupných službách a otvorenej kontrole výsledkov.

V prvom kroku pri každej kapitole overíme technický stav, vlastnícke vzťahy, kompetenciu a finančné možnosti. Následne zverejníme poradie úloh a budeme informovať o postupe. Projekty, ktoré závisia od mesta Košice alebo iných vlastníkov, budeme presadzovať v rokovaniach s jasným mandátom a verejne známym cieľom.

Mojím záväzkom je viesť mestskú časť vecne, hospodárne a v pravidelnom dialógu s obyvateľmi. O výsledku programu má rozhodovať viditeľná zmena v uliciach, budovách a službách, nie počet oznámených zámerov.

Ľubomíra Borošová

kandidátka na starostku Mestskej časti Košice – Šaca